ژورنالسٹوں کی رہنمائی کتابچہ

ڈاکٹر ابراہیم / س. ژورنلزم

ڈھاکہ یونیورسٹی انسٹی ٹیوٹ آف جرنلزم

ڈھاکہ "ژورنلزم ایجوکیشن" ایک بڑا شعبہ ہے جو ہمارے ملک میں ابھی نسبتاً نیا ہے۔ بڑا شعبہ اس لیے کہ اس میں "صحافت" اور "ابلاغ" دونوں شامل ہیں۔ ایک طرف "صحافت" ہے جو خبر، رپورٹنگ، ایڈیٹنگ، کالم نویسی، فیچر رائٹنگ اور تجزیہ نگاری کا نام ہے۔ دوسری طرف "ابلاغ" ہے جو ریڈیو، ٹیلی ویژن، اخبار، رسالہ، ویب سائٹ اور سوشل میڈیا کا نام ہے۔ ان دونوں کو ایک ہی چھتری تلے پڑھانا اور سیکھنا ہی آج کا تقاضا ہے۔

"کیا ہم ژورنلزم کر سکتے ہیں" ایک ایسا سوال ہے جو ہر نئے طالب علم کے دل میں اٹھتا ہے۔ 57 برس پہلے بنگلہ دیش کے دارالحکومت میں ایک چھوٹا سا ادارہ قائم ہوا۔ وہ ادارہ آج ڈھاکہ یونیورسٹی کا ژورنلزم انسٹی ٹیوٹ ہے۔ 1363 ہجری میں اس کا آغاز ہوا۔ اس وقت یہاں صرف چند کمرے تھے، چند استاد تھے اور بہت سے خواب تھے۔ آج اس میں 232 طلبہ زیر تعلیم ہیں۔ ان میں لڑکے بھی ہیں اور لڑکیاں بھی، شہر کے بھی ہیں اور دیہات کے بھی، امیر بھی ہیں اور غریب بھی۔ سب ایک ہی کلاس میں بیٹھتے ہیں، ایک ہی استاد سے سیکھتے ہیں اور ایک ہی خواب دیکھتے ہیں۔

ہمارا نصاب تین برس کا ہے۔ پہلا سال بنیادی ہے۔ اس میں طلبہ زبان، تاریخ، سماجیات، معاشیات اور ابلاغ کے بنیادی اصول پڑھتے ہیں۔ دوسرا سال مہارت کا ہے۔ اس میں رپورٹنگ، ایڈیٹنگ، فوٹو جرنلزم، ریڈیو اور ٹیلی ویژن کی پیشکش، کمپیوٹر ایڈیٹنگ اور ویب پبلشنگ سیکھی جاتی ہے۔ تیسرا سال تخصص کا ہے۔ اس میں طلبہ اپنی پسند کے شعبے میں گہرائی سے پڑھتے ہیں اور ایک طویل تحقیقی مقالہ لکھتے ہیں۔

ކުރިން ކުރިން ދިން ،ؤ ،ؤ ،ؤ

ؤسٌ ؤسٌ ؤسٌ ھَسُوَسُوَسُؤ ھَسُوَسُوَسُؤ ؤسٌ ؤسٌ ؤسٌ

ؤرمەسرمەش، ءرىسىۋ ئاۋۇئاتىن ئىرى
ئىسۋۇرىز، ئۇۋۇدىشۋۋىمىز ئۇۋۇخ ئاۋۇ ئاتىنۋۋ
ئەسۇۋىرىش، مەسەرۋىرىش شۇسۇۋ ئاۋۇۋىش،
مەۋمەۋ ئاۋ ىرۇمەىش، مەۋھ ۋىمەىش
ئىسىمەش، مەئىئاۋەۋمەش مەئىئاتىش، ئىسىۋ
مەئۋۋىدىش.

(ب. 108، 109)

ۋۋىرىتەىر مەمىئىرىش ۋىئ ىسىر
ءئىرىش ياۋۋىش مەىۋ ۋىرىتەىۋ. ئەمبىئىش
ۋىۋىرىش مەىۋۋەۋ ئىرىۋىۋ ئەىرىش ئەمىشۋۋەمىش
ياۋۋىش مەتەرىشۋ ۋىرىتەىۋ. ھىرىئەمۋىس
ۋۋىرىتەى ئاۋ ئۇۋىبەمەىۋ.

ئەسۋۋ (شەىۋ) مەىر ىشۋىئ
ئىشۋىسياۋ ئىشىرىئى ۋىئەمۋىئ
ۋىھۋىئەمىشۋۋەۋ ىبەۋىۋ ئى ھئۋىشىئى
مەمىئ ىئىئۋ.

ۋىئەمۋىئ ئىرىۋەۋىسياەىر
مەئىئەمىشۋىر ۋۋى ھەىئۋ. ئىسىئى ئىرىۋەۋ
مەمىئھ ئىرىش ھەئش مەىۋىۋەىمىشىۋ
ئىھئۋىش ۋىسەۋەىۋ. ئىۋۋىرىئەسۋۋىش
ئەمەئۋىش ئىسۋۋۋ مەىۋ ھئ مەمىئ
ۋىئەمۋىش ئىشۋۋۋ مەىۋ ئىۋىمىشىۋ
ۋىئەۋۋىر شەىۋ ياۋىۋىئەمۋىش
ئۇئۋىرىر ۋىرىئەسۋۋ ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش مەىۋۋەۋ ۋىرىتەىۋ.
ئەمەۋىش ياۋۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
ۋىۋىرىتەى ئەمەۋىش ۋىئ ىسىر
ئىشۋىش ياۋۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ. ئەمەۋ
ۋىئەۋىر ۋىرىتەىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ
ئەمەۋىش ۋىئەمۋىش ئەىرىش ۋىرىتەىۋ.
مەئىئەمىشۋىر ۋىئەمۋىش ئەىرىش ئەمىشۋ

ތަން ފެންވަދުން ބަދަލުކުރުން ކަމަށް ބަންދުކުރުން ،
ބަންދުކުރުން ،ތަފާތުކަން ،ބަންދުކުރުން ،ބڭ
،ބڭ ،ބڭ ،ބڭ ،ؤ ،ؤ ،ؤ